2011-2-RE

CAUSA 2011-2-RE

Número de registre 14-2011. Recurs d'empara

AUTE DEL 6 D'ABRIL DEL 2011

BOPA núm. 25, del 20 d'abril del 2011

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 12 de gener del 2011, per la representació processal del Sr. Modest Mayoral Garcia, actuant en nom i interès propis i en nom i representació de les societats Mayoral Import Export, SL, General Export de Farmàcia, SA i Aixopluc, SL, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute del 2 de desembre del 2010, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i contra les resolucions judicials que el precedeixen, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs amb efectes suspensius, que dicti una sentència que declari la nul·litat de les resolucions objecte de recurs, més concretament, l'aute del 2 de desembre del 2010 i la sentència del 28 d'octubre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i la sentència del 20 de maig del 2009 i l'aute del 10 de gener del 2010, dictats pel Tribunal de Batlles, i que acordi la retroacció de les actuacions al moment processal oportú;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 18 de febrer del 2011;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedents

Primer

L'entitat bancària Banc Internacional d'Andorra, SA va formular una demanda en reclamació de quantitat pel procediment declaratiu ordinari contra el Sr. Modest Mayoral Garcia, així com contra les

societats andorranes Mayoral Import Export, SL, General Export de Farmàcia, SA i Aixopluc, SL en concepte de diferents pòlisses de préstec i de crèdit hipotecari.

El Sr. Modest Mayoral Garcia, en nom propi i en nom de les societats esmentades, sense contestar al fons de la demanda, va formular una excepció dilatòria d'indeguda acumulació d'accions.

Segon

El 20 de maig del 2009, la Secció Civil del Tribunal de Batlles va dictar un aute en què desestimava l'excepció dilatòria d'indeguda acumulació d'accions contra la demanda principal instada pel Banc Internacional d'Andorra, SA.

Tercer

El 13 de gener del 2010, la Secció Civil del Tribunal de Batlles, mitjançant una sentència, va decidir estimar íntegrament la demanda del Banc Internacional d'Andorra, SA i va condemnar el Sr. Modest Mayoral Garcia, sol o solidàriament amb les societats esmentades, a pagar les sumes demanades per l'entitat bancària.

Quart

El Sr. Modest Mayoral Garcia i les societats Mayoral Import Export, SL, General Export de Farmàcia, SA i Aixopluc, SL van formular un recurs d'apel·lació i, el 28 d'octubre del 2010, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual desestimava aquest recurs i confirmava la sentència de primera instància en tots els seus extrems.

Cinquè

La representació processal del Sr. Modest Mayoral Garcia i de les societats Mayoral Import Export, SL, General Export de Farmàcia, SA i Aixopluc, SL va presentar un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que la sentència del Tribunal Superior de Justícia mancava de motivació respecte de l'admissió de l'acumulació de les accions per part del demandant i de l'admissió del valor probatori dels certificats bancaris.

Sisè

El 2 de desembre del 2010, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què no donava lloc a l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

Setè

El 12 de gener del 2011, la representació processal del Sr. Modest Mayoral Garcia i de les societats Mayoral Import Export, SL, General Export de Farmàcia, SA i Aixopluc, SL va presentar un recurs d'empara contra l'aute del 2 de desembre del 2010, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i contra les resolucions judicials que el precedeixen, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució i "altres principis reconeguts de la mateixa Carta Magna".

Aquesta part, en primer lloc, s'oposa a la decisió d'acumulació d'accions i considera que dels fonaments de l'aute de la Batllia "ni es desprèn de forma clara quina és la definició de l'acumulació

d’accions, ni les seves modalitats, i d’altra part, es nega el requisit de connexió que els defenents consideren que ha d’existir en l’acumulació de les accions formulades contra tots ells.”

Segons el parer dels recurrents, s’ha de precisar, de forma clara, la definició de l’acumulació d’accions i les seves modalitats. A més considera que ha d’existir un requisit de connexió entre els defenents per realitzar l’acumulació de les accions. En relació amb aquest punt els tribunals ordinaris han comés una incongruència pel fet de no pronunciar-se sobre la definició d’aquesta connexió.

En segon lloc, els recurrents també estimen que les resolucions dels tribunals ordinaris no aporten arguments consistents per defensar el caràcter probatori dels mateixos i, per tant, poden considerar-se arbitraris.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs amb efectes suspensius, que dicti una sentència que declari la nul·litat de les resolucions objecte de recurs, més concretament, l’aute del 2 de desembre del 2010 i la sentència del 28 d’octubre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i la sentència del 20 de maig del 2009 i l’aute del 10 de gener del 2010, dictats pel Tribunal de Batlles, i que acordi la retroacció de les actuacions al moment processal oportú.

Vuitè

El 18 de febrer del 2011, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual s’oposava a l’admissió a tràmit d’aquest recurs d’empara, perquè els recurrents pretenen una revisió i reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions d’instància i d’apel·lació, denotant-se de la lectura de les mateixes que estan fonamentades jurídicament i que no són arbitràries, per tant, no hi ha la vulneració de cap dels drets recollits a l’article 10 de la Constitució.

El Ministeri Fiscal considera que la sentència del Tribunal Superior de Justícia motiva raonadament, d’una banda, les al·legacions sobre l’excepció d’indeguda acumulació d’accions i sobre el fons del litigi i, d’altra banda, entre d’altres, el principi probatori dels certificats bancaris aportats.

Precisa que res impedeix al demandant acumular accions contra parts adverses diferents quan existeix una connexió, objectiva o subjectiva, i la sentència esmentada explica detalladament els motius que acrediten que aquesta connexió existeix en aquest cas.

Seguidament, manifesta que aquesta sentència també exposa els criteris del valor probatori dels llibres dels banquers i subratlla que la part recurrent no justifica el més mínim element que pugui deixar suposar un error del banc o una reclamació indeguda, tot i que ha tingut la possibilitat de produir les proves que considerava escaients per a la seva defensa i per combatre el caràcter probatori dels certificats bancaris aportats.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d’empara 2011-2-RE.

Fonaments jurídics

Primer

Com ja s’ha dit en els antecedents, els recurrents interposen un recurs d’empara contra l’aute del 2 de desembre del 2010, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i contra les

resolucions judicials que el precedeixen, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució i "altres principis reconeguts de la mateixa Carta Magna".

Si fem abstracció d'aquests "altres principis" sobre els quals l'absència de precisions ens deixa en una total ignorància, s'ha de destacar igualment que la vulneració de l'article 10 de la Constitució també està invocada de manera imprecisa.

Per tal com no permet saber quins són, concretament, els drets constitucionals, la vulneració dels quals s'al·lega, i aquesta absència de precisió podria perfectament dur el Tribunal Constitucional a concloure a una manca manifesta de contingut constitucional de les pretensions adduïdes.

Per tant, entenem que com que no s'invoca pràcticament cap vulneració dels drets reconeguts a l'article 10.2 (llevat d'una breu al·lusió no explicitada al dret a la defensa), els recurrents estimen essencialment fer valer la vulneració d'algunes de les disposicions de l'article 10.1 de la Constitució. Això es recolzaria en el fet que, tot i que de manera breu i incidental, l'escrit de recurs d'empara es refereix alguna vegada a "una contravenció al dret a un judici equitable i emparat en la Llei", a una vulneració "al dret a la jurisdicció relatiu al principi de submissió a la Llei i al principi de congruència", o també al fet que les decisions impugnades mancarien d'"un raonament mínim suficient del qual es pugui despendre que la decisió no és arbitraria" i que això vulneraria el "principi de tutela judicial efectiva."

Doncs els recurrents estimen haver estat víctimes d'una vulneració al seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i, de manera més general, a un procés degut.

Malgrat que els arguments que fonamenten aquestes al·legacions estan força desenvolupats, es poden resumir, substancialment, en els dos motius següents:

- "dels fonaments de l'Aute invocat, ni es desprèn de forma clara quina és la definició de l'acumulació d'accions, ni les seves modalitats, i d'altra part, es nega el requisit de connexió que els defenents consideren que ha d'existir en l'acumulació de les accions formulades contra tots ells."

- "Pel que fa (…), el caràcter no probatori dels certificats bancaris aportats per l'actora, els defenents consideren que la sentència apel·lada no aporta arguments consistents per a defensar el caràcter probatori dels mateixos i per tant, poden considerar-se arbitraris."

Segon

Pel que fa al primer d'aquests punts, els recurrents argumenten a bastament, en particular fent referència a la legislació espanyola en la matèria, sobre les condicions a les quals s'hauria de sotmetre l'acumulació d'accions.

Fan una distinció entre l'acumulació subjectiva i l'acumulació objectiva (en el sentit de la legislació espanyola) o evocant el supòsit de l'acumulació eventual d'accions susceptible de ser admesa (p. ex. identitat d'actor i demandat; accions que es puguin ventilar en el mateix procés i que no siguin contradictòries entre elles mateixes; pretensions que han de procedir del mateix títol jurídic o fonamentar-se en la mateixa causa petendi) i exposen per què, segons el seu parer, les condicions necessàries no s'haurien acomplert en aquesta causa. Per consegüent, estimen que tant l'aute del 2 de desembre del 2010, com el conjunt de les decisions precedents són criticables, ja que, com que no es dóna cap definició del concepte "d'acumulació" i de les seves modalitats, pel fet de rebutjar

sense cap motivació vàlida la condició de la connexió de les accions, els tribunals ordinaris s'han pronunciat "sense motivar-ho el més mínim."

Cal destacar que en presentar en el seu recurs d'empara aquestes observacions, els recurrents raonen, com ho precisen ells mateixos, per referència a una figura processal o a raons "d'economia processal."

Ara bé, desconeixen que d'acord amb la jurisprudència constant del Tribunal Constitucional, confirmada, per exemple, per la sentència del 25 de maig del 2007, recaiguda en la causa 2006-24-RE "la selecció, la interpretació i l'aplicació de les regles processals són una qüestió que correspon en exclusiva als jutges i als tribunals de la jurisdicció ordinària i només adquireix relleu constitucional quan la resolució no dóna resposta a les qüestions plantejades, quan la resposta incorre en error material patent, quan és immotivada o quan resulta arbitrària, en el sentit de lògicament irraonable."

En aquesta causa, basta examinar les resolucions impugnades per verificar que no poder fer l'objecte de cap d'aquests greuges. En particular, es deriva de la seva lectura que ni estan immotivades, ni són arbitràries en el sentit de lògicament irraonables.

Tot i constatar que "no existeix en el nostre ordenament processal civil cap tràmit específic destinat a la denúncia de la acumulació d'accions" l'aute de la Batllia del 20 de maig del 2009 examina de manera detallada la qüestió de l'acumulació d'accions i de la seva aplicació en aquesta causa.

Per la seva part, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia recorda que aquesta qüestió va ser resolta definitivament per la Batllia i l'analitza, igualment, de manera precisa, motivant concretament els motius pels quals cal concloure a l'efectivitat de la connexió de les accions acumulades.

Aquestes raons poden no convèncer els recurrents, tanmateix, no estan mancades de consistència i no són, de cap manera, arbitràries en el sentit de lògicament irraonables.

En aquestes condicions, els arguments desenvolupats en el recurs d'empara en relació amb la qüestió de l'acumulació de les accions manquen de contingut constitucional.

Tercer

La segona al·legació del recurs fa referència a l'absència de caràcter probatori dels certificats bancaris aportats pel demandant de la primera instància.

Novament, els recurrents desenvolupen a bastament la seva argumentació, d'acord amb la qual, segons el seu parer, l'entitat bancària demandant no hauria provat els imports reclamats. En particular, analitza diverses clàusules dels contractes en litigi com per exemple, les clàusules relatives a la regulació de les comissions, al càlcul de certes indemnitats, els interessos o les comissions.

Sobre tots aquests punts, conclou que, de les seves anàlisis, se'n derivaria, contràriament a les decisions de la justícia ordinària, que no es pot considerar vàlida la prova aportada per l'entitat bancària consistent únicament en els certificats bancaris proporcionats.

Cal constatar que, de nou, amb desconeixement de la jurisprudència constitucional, els recurrents pretenen situar el debat jurídic en el terreny de l'apreciació de la prova.

Efectivament, d'acord amb la doctrina constantment reafirmada d'aquest Tribunal "l'admissió, la valoració i l'apreciació de les proves correspon a la jurisdicció ordinària" (aute del 15 de març del 2006 recaigut en la causa 2006-3-RE). Per consegüent, el Tribunal Constitucional que no és un tercer grau de jurisdicció, ni un tribunal de cassació, en matèria de proves només "ha de verificar que el tribunal la decisió del qual ha estat objecte de recurs ha examinat els elements presentats per les parts i ha fonamentat la seva decisió sobre un raonament jurídic coherent" (aute del 15 de març del 2006, recaigut en la causa 2006-1-RE).

En aquesta causa, és suficient, una vegada més, examinar les resolucions de les jurisdiccions ordinàries i, en particular, la sentència del Tribunal Superior de Justícia per tal de constatar l'efectivitat i el caràcter coherent de la motivació que es refereix a la jurisprudència dels tribunals andorrans pel que fa a la presumpció de veracitat que s'atorga als llibres bancaris, a la precisió de les certificacions produïdes per l'entitat bancària i a l'absència total d'elements de prova susceptibles d'establir un error del banc o el caràcter indegut de les seves reclamacions.

En aquestes condicions, llevat que excedeixi del seu àmbit competencial, el Tribunal Constitucional no es pot pronunciar en relació amb la valoració i l'apreciació de les proves efectuades pel Tribunal Superior de Justícia.

Com en el punt anterior, aquest motiu desenvolupat per l'escrit de recurs d'empara en relació amb qüestions relatives a la prova, manca de contingut constitucional.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2011-2-RE interposat per la representació processal del Sr. Modest Mayoral Garcia, actuant en nom i interès propis i en nom i representació de les societats Mayoral Import Export, SL, General Export de Farmàcia, SA i Aixopluc, SL, contra l'aute del 2 de desembre del 2010, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i contra les resolucions judicials que el precedeixen.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 6 d'abril del 2011.

Pierre Subra de Bieusses Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

President

Vicepresident

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

Magistrat

Magistrat